

DREFFLING - LILLIENBERG

En släkt med traditioner och relationer till andra familjer.

Någon direkt släktskap med förf. synes ej finnas, men väl flera "släkt-till-släkten"-länkar genom svågernskap; dessutom historiska och geografiska sammanträffanden.

Hakarps kyrka

Dreffling¹

År 1212 omtalas *Fraanciscus Excellentii* bland adeln i Trento i det då italienska Tyrolen. Släkten bodde sedan även i Innsbruck, Österrrike, då med det tyska namnet *Dreffling*; på svenska 'Träffllig', dvs *förträfflig*. *Eugenius Dreffling* utmärkte sig 1445 i kung Ladislaus' krig mot turkarna.

Johan Dreffling kom till Sverige 1580 och bosatte sig i Hakarp på Stensholms gård tillhörande *Kristina Gyllenstiernas* svärdotter *Cecilia Stenbock*. Han "tjente i kriget mot Ryssland 1588", innan han 1584 gifte sig med *Ingeborg Persdotter* i Stensholm. Stupade i polska kriget 1598.

Sonen **Knut Johansson Dreffling** föddes 1585 och dog omkring 1640. Han var hauptman hos greve *Brahe*, befallningsman över Visingsö och fogde hos *Cecilia Stenbock*. 1619 fick han av henne en del av Smedstorp "för lång och trogen tjänst". Efter faderns död lärde han "det svenska bokhålleriet" och blev mantalskommisarie i Jönköping. Gravstenen på Hakarps kyrkogård finns ännu kvar.

Efter sönerna *Johan*, *Måns*, *Håkan*, *Daniel* finns kända släktgrenar.

Stensholm med Smedstorp och Brunseryd vid Huskvarnaån.

a. Johan Knutsson Dreffling till Smedstorp

Levde och verkade mest i Bergslagen och Dalarna, bl a som häradshövding i Öster- och Vesterdalarna med Järnbergslagen samt inspektör över Silfverbruket vid Sala. 1649 kallades han silv(erin)köpare och bergmästare över Sörmlands, Östergötlands och del av Nerikes bergslag. 1658 var han borgmästare i Sala. Gift med *Brita Håkansdotter Rosdahl*.

Sonen **Daniel Johansson Dreffling** till Brunseryd (i Malmbäck) var borgmästare i Eksjö och befallningsman i Norra o Södra Vedbo härader. Han avled den 22 november 1683.

Gift den 26 juni 1664 i Grimstorp med **Maria Flint**, dotter till överstelöjtnanten **Lars Flint** och **Anna Johansdotter Baaz**² och död i Eksjö den 17 mars 1725.

¹ Källor:

Katarina Stiernclou-Lillienberg (KSL):
 1. Boken om Schedingsnäs, 1999
 2. Släkten Lillienberg och dess tre fideikommiss, 2001
 3. Privat komm., brev och telefon
 Elgenstierna, Svenska Adels ättartal (SAA)
 Harmann, Jönköpings historia
 Klerckerska handskriftsamlingen, KB
 Växjö stifts herdaminnen (Vhm)
 Svenskt Biografiskt Lexikon (sBL)

² *Anna Johansdotter Baaz* var dotter till kh *Johan Baaz* i Svarttorp och kusin till ärkebiskop *Johannes Baazius dy* (62) och till *Sigrid Baaz*. Hon var först gift med *Jon Lundebergius*, son till biskop *Petrus Jonae Angermannus*.

Annas halvsyster *Sara Baaz* var anmoder till dels *Astrid Hallberg*, gm GT:s kusin *Gustaf Johansson*, dels *G W Linder* i Ljungby, gm GT:s faster *Elise Tännkvist*.

Av sönerna i detta gifte grundade *Johan, Magnus* och *Daniel* var sin gren av adliga ätten **Lillienberg** (se nedan). *Lars/Lorentz* och *Carl* synes ha dött unga, den förre i Wismar som auditör vid Östgöta kavalleri.

b. Måns Knutsson Dreffling till Sandstorp.

Född den 10 januari 1607. Byggnings Borgmästare i Köping 1644. Gift med 1) *Gertrud Klising* dotter till borgmästaren i Köping *Olof Klising*, 2) *Catharina Johansdotter*. En son i detta gifte, *Knut Dreffling*, var postmästare i Köping och gift med en syster till faderns första hustru.

c. Håkan Knutsson Dreffling

Slottsfogde i Västerås. Gift med ?? *Smitt*, som "inlät sig i ägtenskaps-handel med häradshöfding *Johan Creutz* och sammanaflade med honom ett Barn, men då där ej blef ägtenskap af, flyttade hon till Portugall, blifvandes där i stort anseende."

d. Daniel Knutsson Dreffling.

Konststatsinspektor³ vid Stora Kopparberg. Reste i utlandet "för bergverks beseende". Den 23 oktober 1663 blev han bergmästare i Västerbotten och Lappmarken. Död 1676 i Avesta (Klercker).

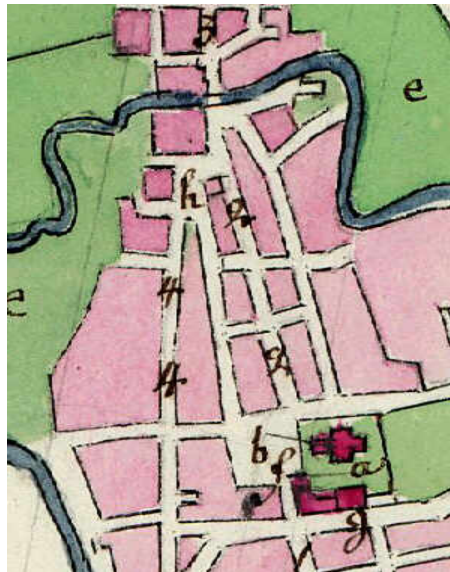
Sonen *Knut Danielsson Dreffling* var en känd bergmästare med många uppdrag. 1682 nämns han som auskultant i Bergskollegium, sedan notarie i Stora Kopparbergs gruvrätt, inspektor vid Konstskolan i Falun. Den 7 december 1684 konststatsinspektor efter *Johan Gilliusson*, 1687 inspektor vid Ljusnedals bruk.

³ Med "konst" förstod man vid denna tid i Bergslagen en av Christofer Polhem konstruerad, med vattenkraft driven mekanisk anordning (även kallad stånggång) för kraftöverföring till pumpar och uppfodringsverk. För underhållet ansvarade ett av regeringen tillsatt ämbetsverk, *konststaten*.

Bergmästare i Sör tillmland, Östergötland och Småland efter *Mårten Schwedt*. 1695 (Fryxell-Klercker).

Gift 1687 med *Helena Stockenström*⁴, dotter till *Jöran Stockenström*, överkämmar vid Södra kammarsrätten, död 1687.

Knuts bror *Daniel Danielsson Dreffling* var överste och generaladjutant, adlades *Dreffling* (med oförändrat namn!), men slöt själv sin ätt 1721.

Det gamla Eksjö

Det gamla rådhuset låg intill kyrkan - vid torgets sydöstra hörn. Den norra stadsdelen har i stort sett bibehållit sin stadsplan sedan staden på order av Johan III flyttades hit efter en brand.

Lillienberg

Tre söner till borgmästare Daniel

⁴ Helena Stockenströms kusin *Erik Stockenström* var gift med *Emerentia Rokes* från Göteborg, änka efter ett kort äktenskap med civilnotarien *Lars Laurin* och dotter till *Mariana von Lengerken*, vars kusin *Kaspar Popelman* var gift med *Margareta Wetterhamn* (GT:s mf fm mf mm m) i hennes 2:a gifte.

Dreffling och hans hustru Maria Flint i Eksjö adlades och grundade var sin gren av ätten.

Brunseryd i Malmbäck

a. Johan Danielsson Dreffling

Johan, som var den äldste av sönerna, föddes den 20 juli 1665 på Brunseryd i Malmbäck. Kronofogde i Västbo härad den 30 november 1688 och 1698 befordrad till landssekreterare i Jönköpings län.

Den 14 april 1692 gifte han sig med *Anna Drysenia*⁵ (48), dotter till assessorn vid Göta hovrätt *Erik Drysenius* och *Margarfeta Lillieberg*.

⁵ Anna Drysenia var sedan 1687 änka efter häradshövding *Carl Foughman*, son till hovrättspresidentens handsekreterare *Samuel Foughman* och *Estrid Strömberg*, dotter till borgmästaren *Peder Gudmundsson*, till vilken *Katarina Stiernclou-Lillienberg* är ättling.

Makarna förvärvade kort därefter Vallerstads säteri i Kärda socken utanför Värnamo, som blev deras hem, där barnen föddes.

Vallerstad i Kärda blev stamgods och senare fideikommiss för Johan och hans ättlingar.

Johan Dreffling och Anna Drysenia skänkte halvparten av altartavlan i Eksjö kyrka, i själva verket förskottsbetalning för en gravplats i koret. - Den gamla altarpuppsatsen flyttades till Hakarps kyrka.

År 1700 anhöll Johan Dreffling - åberopande utländsk adlig börd (i Österrike) och mer än hundra års tjänst för den svenska kronan - i underdånig skrivelse till konungen om svenskt adelskap för sig och sina bröder. Han framhöll även, att överste *Christer Carlsson Lillieberg*⁶, som överlevt sina båda söner, hade testamenterat sitt adliga namn till Daniel Drefflings söner⁷.

Karl XII ställde sig välvillig, och skrivelsen remitterades till riddarhuset för en beredning, som dock drog ut på tiden till 1705. Men då hade Johan Dreffling redan avlidit den 13 augusti 1701, vaför han och hans son aldrig blev introducerade, men bröderna *Magnus* och *Daniel* fick nu adelsnamnet **Lillienberg**.

Johans ättlingar blev i stället adlade i särskild ordning och namnet överförs till dem genom adoption, sedan de övriga grenarna av ätten utslocknat. Det blev därefter Johans och Annas ättlingar som förde namnet Lillienberg vidare till idag.

Sonen *Daniel Driffling* (1694-1741), som trots den uteblivna introduktionen kallade sig *Lillienberg*, blev 1715 volontär i Livregementet, där han avancerade till ryttmästare. Han deltog i norska fälttåget 1718 och i striden mot ryssarna vid Baggensstaket 1719.

Daniel var gift tre gånger; endast i det andra giftet med *Hedvig Losköld* föddes söner, av vilka *Johan* förde släkten vidare.

- ◆ Lagmannen och häradshövdingen *David Danielsson Lillienberg* (1727-1787) adlades 1756 jämte sina

⁶ Huruvida Isak Schönborgs (GT:s *mf fm ff f*) eventuelle svåger, sergeanten *Erik Nilsson Lillieberg* var av samma släkt, är ännu okänt.

⁷ Testamentet har satts i samband med att den 1680 avlidne översten var morbror till *Anna Drysenia*, som dock ända till 1687 var gift med *Samuel Foughman*.

bröder och "adopterades på sina fränders adliga namn" (KSL). År 1770 stiftade han Wallerstads fideikommiss. Upphöjd till friherre 1775. Gift med *Anna Eleonora Lillienberg* från Toftnäs-grenen. Inga ättlingar kända.

- ◆ Överstelöjtnanten *Fredrik Danielsson Lillienberg* till Vallerstad (1729-1787) erhöll adlig värdighet samtidigt som brodern David, men dog ogift.
- ◆ Överstelöjtnant *Johan Danielsson Lillienberg* (1733-1806), volontär vid Jönköpings regemente 1751, sergent vid Nylands regemente 1756. Adlad samma år. Major vid Björneborgs regemente 1787, överstelöjtnant i armén 1789.-1793 dömd till arkebusering för att ha underskrivit Anjala-förbundet, men benådades.

Han var gift med *Maria Lindberg* och hade tio barn.

Sedan ättens båda andra grenar - Ågerup utslocknat på svärdssidan 1752 (Toftnäs-grenen 1777), överfördes adekskap och namn till Vallerstadsgrenen.

Därmed blev Johan Lillienberg stamfar för den nu fortlevande grenen. Fr o m sonen *Daniel* (1772-1853) har ättens huvudman och fideikommissarie burit dubbelnamnet **Stiernclou-Lillienberg**. Danielg, som var gift med *Eva Catharina Ridderborg*, förvärvade år 1818 Schedingsnäs i Forsheda.

Sonen kapten *Georg Stiernclou-Lillienberg* förde över fideikommisset från Vallerstad till Schedingsnäs år 1858. I sin bok om Schedingsnäs (KSL 1) beskrivs en harjakt på vinden som arrangerades av den excentriske kaptenen i februari 1860.

När kaptenen dog ogift 1870, övergick fideikommisset till kusinen *Carl Stiernclou-Lillienberg* (1832-1912).

Schedingsnäs vid Källundasjön

Dennes sonson *Carl Gustaf Stiernclou-Lillienberg* (1924-1989) blev den siste fideikommissarien. 1963 fick han Skogsvårdsstyrelsens hederspris för föredömligt skogsbruk.

Hans efterlevande hustru *Katarina Kennedy* har i två böcker dels inventerat Schedingsnäs' torp⁸ och dess invånare, dels beskrivit släktens historia (KSL 1 och 2).

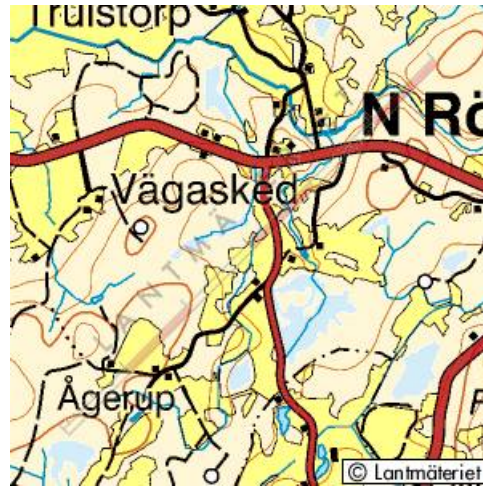

Schedingsnäs säteri vid Källundasjön

⁸ I flera av dessa torp, t ex Åreved Norregård och Eskilstorp "Per Jons", levde fram till 1822 förfäder till GT:s farmors mor *Stina Michaelsdotter*.

b. **Magnus Drefling - Lillienberg** till Ågerup

föddes den 18 oktober 1673 och dog den 26 februari 1752 i Ågerup. Häradshövding i Kalmar 1704, i Färs och Frosta 1712, lagmans avsked 1751. Samma år instiftade Ågerup, Stensnäs och Brunseryd som fideikommiss för ätten. Gift med *Sara Petre*, dotter till: *Alexander Petre*, stadsnotarie och rådman i Stockholm.

Ågerup i skånesocknen N Rörum

Eftersom ende sonen avled före fadern, förordnade denne i sitt testamente, att Ågerup skulle tillfalla den äldste av brodern Daniels söner, *Anders Daniel Stiernclou-Lillienberg* (1711-1777). Denne, som var auskultant vid Göta hovrätt, auditor i livdrabantkåren och häradshövding i Färs och Frosta härader, flyttade också efter farbroderns död till Ågerup, där han levde aktad, vördad och älskad. Han dog ogift, men ihågkom sin hushållerska i testamentet.

c. **Daniel Drefling - Lillienberg** till Toftnäs mm

föddes den 6 december 1675 i Brunseryd, Malmbäck. Häradshövding i Västbo, Östbo och Sunnerbo hörader 1702. Adlad Lillienberg den

21 januari 1705. Tillerkändes assessors namn, heder och värdighet den 21 september 1722.

Gift 1:o den 24 juni 1702 med *Christina Juliana Berghman*⁹, född i barnsäng den 5 januari 1679 i Fylle-ryd under Liljenäs i Torskinge, den 18 maj 1703. Barnet med moderns namn blev gift med assessorn *Fredrik Flack*.

Gift 2:o den 6 september 1706 med *Christina Margareta Stiernclou*. Född den 12 oktober 1687 i Toftnäs, då i Bolmsö, nu Torskinge.. Död den 12 oktober 1767 i Toftnäs (Klercker). Hon var dotter till lagmannen *Anders Daniel Wessman* adlad *Stiernclou*¹⁰ och *Anna Christina du Rées*. Familjen flyttade nu in på Toftnäs (= brudens barndomshem?), där Daniel bodde till sin död 1723.

Daniel Lillienberg var en förmögen man^{11,12} som ägde många gårdar och bruk över hela Småland

⁹ En hypotes, att fadern *Hans Berghman*, skulle vara bror till *Sven Bergman* (GT:s *mf fm ff mf*), har inte kunnat bekräftas.

¹⁰ Lagman *A D Stiernclous* mor *Maria Dober* har uppgetts vara dotter till assessorn *Peter Dober*, men kanske hellre till en eljest okänd bror till denne vid namn *Anders Dober*.. Från *Peter Dobers* dotter *Anna Dober*, gm *Johan Ausilius*, härstammar *Gunnars* svägerska *Ingegärd Stomby*, gm *Lennart Tonnquist*.

¹¹ Gränsändringar under 1900-talet har överfört Toftnäs och andra fastlandsdelar av Bolmsö till Torskinge församling. Den återstående delen av Bolmsö ingår nu i Kronobergs län.

¹² I bouppteckningen 1627 efter *Sven Bergmans* mäg *Isak Schönborg* (GT:s *mf fm ff f*) redovisades en skuldfordran hos välborne *Johan Georg Lillienberg*, då 13 år! Var skulden ett "arv" från fadern och förknippad med något av dennes många gårdsköp?

Mellan Toftnäs på udden i söder och Liljenäs i nor lågr Örgården, där *Gunnars* farmor föddes 1830. På Bolmsös nordspets ligger Håringe.

Vid tinget i Vrigstad den 11 mars 1712 tilltalade Daniel Lillienberg frälsefogden *Anders Dahl*¹³ i Dala i en tvist mellan Lilla Bohult (under Dala rusthåll i Nydala) och Svenamo (under Os i Gällaryd).

Vid tinget i Vrigstad den 18 juni 1722 krävde häradshövdingen Daniel Lillienberg genom bokhållaren vid Os' bruk av Generalinnan högwählborna fru *Elisabeth Palmgren* (baron Alexander Strombergs änka), företrädd av frälsefogden *Jonas Dahl*¹⁴, väg genom Nydala för transport av malm från Taberg till Os bruk, åberopande sahl. Erik Dahlberghs anvisningar för byggande av sådana vägar.

Daniels söner:

- **Anders Daniel Stiernclou - Lillienberg.** Friherre. Född den 1 november 1711 i Toftnäs, Bolmsö. Död 1777 i Ågerup, N Rörum, som han fått arva efter farbrodern (se ovan).
- **Johan Georg Lillienberg,** född den 3 mars 1713, död den 16 april 1799. Han skrev sig *Jean Georg L* och var Kommissionssekreterare i Wien och Konstantinopel 1739-43, lagman på Gotland 1746, bankofullmäktig 1747-49, landshövding i Åbo och Björneborgs län 1749-57. i Uppsala län 1757-62, president i bergskollegium 1762-82, greve 1778, LVA 1768.

¹³ *Anders Dahl* (GT:s mf fm fm ff) var frälsefogde på Nydala hos generallöjtnanten och landshövdingen, friherre *Alexander Brattman* sdl.*Stromberg*. Denne var sonson till borgmästaren *Peder Gudmundsson* och bland ättlingarna märks *Katarina Stiernclou-Lillienberg, f. Kennedy*.

¹⁴ *Jonas Dahl* (GT:s mf fm fm f) var son till *Anders Dahl*.

- **Carl Fredrik Lillienberg** till Häringe

(1714-1769), född på Toftnäs, levde på Häringe, Bolmsö, beläget på Bolmsön mitt emot Toftnäs. Friherre, generalmajor. Gift med *Ulrika Bonde*. Sonen *Henrik* (1748-1778) var ogift.

- **Erik Gustaf Lillienberg**

(1719-1770), var capitaine vid Royal Suedois, blev vid återkomsten till Sverige överste vid Kalmar regemente, deltog i 1758 års krig, där han måste kapitulera vid Demmin. Befordrad till generalmajor 1769.

Liljenäs blir fideikommiss

Den 25 september 1764 förvärvade tre söner till *Daniel Lillienberg* till Toftnäs, nämligen friherre *Anders Daniel Stiernclou-Lillienberg* (1711-1777), presidenten i Bergskollegium *Jean Georg Lillienberg* (1713-1798) och generallöjtnanten friherre *Erik Gustaf Lillienberg* (1719-1770). det sedan medeltiden kända säteriet Bolmsnäs i Torskilnge på auktion efter lagmannen *Magnus Fredrik Boderus-Segercronas* dödsbo. År 1769 blev Bolmsnäs fideikommiss och 1797 erhöles Riksens Ständers resolution på namnet Lillienäs¹⁵.

Sedan de övriga bröderna avlidit ogifta, föreskrev *Jean Georg*, som inte heller hade några söner, i ett uppmärksammat testamente, att fideikommisset skulle kunna ärvas även av döttrar.

På så sätt kom Liljenäs att efter *Jean Georg Lillienbergs* död år 1798 tillhöra ätterna Le Febure, Palmqvist, Silfverstolpe, von Heijne och Trägårdh fram till fideikommissinstitutets avskaffande.

¹⁵ Omkring 1782 flyttade GT:s farmors farfar *Petter Carlsson* till Örgården under dåvarande Bolmsnäs. Örgården gränsade i söder till Toftnäs' ägor i Bolmsö.